
Δημιουργώντας
Κόμικς: Ιστορία,
Γλώσσα, Είδη και
Τεχνικές Αφήγησης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Δημιουργώντας Κόμικς: Ιστορία, Γλώσσα, Είδη και Τεχνικές Αφήγησης»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Δημιουργώντας Κόμικς: Ιστορία, Γλώσσα, Είδη και Τεχνικές Αφήγησης»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σκοπός του προγράμματος είναι οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν μια σφαιρική εικόνα για την ιστορία και την εξέλιξη του Μέσου των κόμικς, τα διαφορετικά είδη και τις φόρμες τους. Επιπλέον, να γνωρίσουν όλα τα στάδια κατασκευής μιας ιστορίας κόμικς και την πορεία της από το σενάριο και το σχεδιαστήριο ως τη δημοσιοποίησή της μέσω μιας έκδοσης ή την ανάρτησή της στο internet.

Ολοκληρώνοντας το πρόγραμμα, οι συμμετέχοντες θα κατέχουν (τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο) τις βασικές γνώσεις κατασκευής των κόμικς, ώστε να μπορούν στη συνέχεια αυτοδύναμα και με μεγαλύτερη άνεση και αυτοπεποίθηση να δημιουργήσουν μόνοι τους τις δικές τους ιστορίες. Ο ευρύτερος στόχος είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων, τόσο στην κατεύθυνση της προσωπικής βελτίωσης όσο και επαγγελματικά. Ειδικότερα, με το πέρας του προγράμματος οι συμμετέχοντες θα έχουν εξοικειωθεί με το χτίσιμο μιας ιδέας comic strip (σύντομης αυτοτελούς ιστορίας σε συνέχειες) με 2 έως 4 στριπάκια, την υλοποίηση μιας 2σέλιδης ιστορίας σε δοσμένο σενάριο, και τη δημιουργία μιας εξ ολοκλήρου δικής τους 2σέλιδης ιστορίας κόμικς. Τέλος, εκτός από τις παραπάνω γνώσεις κατασκευής μιας ιστορίας κόμικς, θα έχουν στη διάθεσή τους μια σειρά από χρήσιμες συμβουλές για την

δημοσιοποίηση των ιστοριών τους σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, όπως και τη χρήση των κόμικς στην εκπαιδευτική διαδικασία (σε σχολεία, εργαστήρια, ομάδες κλπ.)

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε όσους ασχολούνται επαγγελματικά με το σκίτσο αλλά και ενθουσιώδεις ερασιτέχνες που θέλουν να μπουν στο χώρο των κόμικς. Αναφέρεται επίσης σε επαγγελματίες από το χώρο της γραφιστικής - εικονογράφησης, σε απόφοιτους σχολών Καλών Τεχνών, αρχιτέκτονες και απόφοιτοι σχολών Γραφικών Τεχνών αλλά και όλων των σχολών και τμημάτων τέχνης και περί την τέχνη, κινηματογράφου, θεατρολογίας κ.λπ.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

Συγγραφέας και Εισηγητής του προγράμματος είναι ο **Αντώνης Νικολόπουλος** (SOLOUP), (Ph.D) διδάκτωρ Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας Πανεπιστημίου Αιγαίου, δημιουργός κόμικς (graphicnovel «Αϊβαλί»), γελοιογράφος στην εφημερίδα «Το Ποντίκι» και συγγραφέας του βιβλίου «Τα Ελληνικά Κόμικς».

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **16 διδακτικές ενότητες**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

Μάθημα: Δημιουργώντας Κόμικς: Ιστορία, Γλώσσα, Είδη και Τεχνικές Αφήγησης

Διδακτική Ενότητα 1: Εισαγωγή στην Τέχνη των Κόμικς (Ορολογία και Ορισμοί)

Εισαγωγή στην τέχνη των κόμικς (ορολογία και ορισμοί). Η σχέση τους με άλλες μορφές τέχνης (γελοιογραφία, κινηματογράφος, λογοτεχνία, ζωγραφική).

Διδακτική Ενότητα 2: Τα Κόμικς στην Ελλάδα και τον Κόσμο

Τα κόμικς στην Ελλάδα και τον κόσμο. Η εξέλιξη του Μέσου και η διάδοσή του. Τα κόμικς ως παιδικό ανάγνωσμα και ως ενήλικο (έντεχνο αφήγημα).

Διδακτική Ενότητα 3: Από το Σχεδιαστήριο στο Τυπογραφείο και το Internet

Από το σχεδιαστήριο στο τυπογραφείο και το internet: Τρόποι δημοσιοποίησης (περιοδικά, εφημερίδες, internet, αυτοεκδόσεις κλπ). Εφαρμογές της γλώσσας των κόμικς στην εκπαίδευση.

Διδακτική Ενότητα 4: Είδη και υπο-είδη των κόμικς, σύμφωνα με τη θεματολογία τους

Είδη και υπο-είδη των κόμικς, σύμφωνα με τη θεματολογία τους: superhero, manga, humor, horror, nonfiction, science-fiction, fantasy, autobiography κλπ. Τα «διαφορετικά» κόμικς: Tijuana bibles, underground comix, European comics d' auteur, alternative, independent, art comics κλπ.

Διδακτική Ενότητα 5: Οι Φόρμες των Κόμικς

Οι φόρμες των κόμικς (Πρώτο μέρος): Παιδικά κόμικς και εικονογράφηση, Comic strip, Mini comics, Fanzines, Flipbook, Web comics.

Διδακτική Ενότητα 6: Οι Φόρμες Των (Αφηγηματικών) Κόμικς

Οι φόρμες των (αφηγηματικών) κόμικς (Δεύτερο μέρος): αυτοτελείς μικρές ιστορίες, αυτοτελή άλμπουμ κόμικς, Σειρές κόμικς, Graphic novels.

Διδακτική Ενότητα 7: Το Σενάριο: Πώς βρίσκουμε «Ιδέες»

Το σενάριο. Πώς βρίσκουμε «ιδέες». Η συγγραφή ενός σεναρίου κόμικς. Ο σκελετός, το «χτίσιμο». Οι χαρακτήρες («ήρωες»), τα δευτερεύοντα πρόσωπα της αφήγησης, το πλαίσιο της δράσης, του χρόνου και του τόπου.

Διδακτική Ενότητα 8: Η Σκηνοθεσία και τα Πλάνα στα Καρέ των Κόμικς

Η σκηνοθεσία και τα πλάνα στα καρέ των κόμικς. Storyboard. Η μετατροπή ενός σεναρίου σε εικόνες. Η ροή της αφήγησης

Διδακτική Ενότητα 9: Προσχέδια και Μολύβια

Προσχέδια και μολύβια. Σύνθεση σελίδων. Δουλεύοντας την σύνθεση των καρέ (layout) στην κάθε σελίδα με οδηγούς το σενάριο και το storyboard. Η διαδικασία των προσχεδίων. Τα «μολύβια»

Διδακτική Ενότητα 10: Μελάνι και Χρώμα

Μελάνι και χρώμα. Η διαδικασία του «καθαρισμού» του σχεδίου. Η μετατροπή των μολυβιών σε μελάνι (με υλικά ή με ψηφιακή επεξεργασία). Βάζοντας χρώμα με υλικά ζωγραφικής. Βάζοντας χρώμα με ψηφιακή επεξεργασία και την χρήση προγραμμάτων (Photoshop, Mangastudio κλπ).

Διδακτική Ενότητα 11: Εισαγωγή στο Comic Strip

Εισαγωγή στο comic strip (Πρώτο μέρος). Αναφορές σε διάσημα comic strip (Αρκάς, Quino, Schulz, McCay κλπ) και αποκωδικοποίηση του μηχανισμού τους. Προσχέδια και στήσιμο των δικών μας ηρώων.

Διδακτική Ενότητα 12: Comic Strip

Comic strip (Δεύτερο μέρος). Σχεδιασμός και ολοκλήρωση των δικών μας comicstrip: Σαν ιδέα, σαν περιβάλλον, σαν συνέχειες. Συμβουλές για την προώθηση των δικών μας comicstrip (έντυπα-εφημερίδες, internet/ webcomics, αυτο-εκδόσεις).

Διδακτική Ενότητα 13: Συνθέτοντας μια ιδέα σε Σενάριο

Συνθέτοντας μια ιδέα σε Σενάριο. Επεξεργασία και συμβουλές πάνω σε δοσμένο σενάριο. Ασκήσεις πειραματισμού. Συμβουλές για «χτίσιμο» σεναρίου πάνω σε ένα υπάρχον κείμενο (λογοτεχνία, ποίηση, αφήγηση κλπ). Η «κατασκευή» ενός πρωτότυπου σεναρίου.

Διδακτική Ενότητα 14: Λόγος και Εικόνα

Λόγος και Εικόνα. Η μετατροπή του σεναρίου σε storyboard (κατά προτίμηση για ένα κόμικς 2 σελίδων). Εργασία πάνω στο δοσμένο σενάριο αλλά και πάνω στη σεναριακή ιδέα του κάθε συμμετέχοντα.

Διδακτική Ενότητα 15: Η μετατροπή του Σεναρίου και του storyboard στην σύνθεση (layout) της κάθε σελίδας

Η μετατροπή του Σεναρίου και του storyboard στην σύνθεση (layout) της κάθε σελίδας. Δουλειά με πολλά προσχέδια ανά καρέ. Το τελικό των σελίδων με μολύβια.

Διδακτική Ενότητα 16: Ολοκλήρωση των ιστοριών

Ολοκλήρωση των ιστοριών (της προσωπικής ιδέας του κάθε συμμετέχοντα και του δοσμένου σεναρίου ως παραλλαγή πάνω στο ίδιο θέμα). Η μετατροπή των μολυβιών στο τελικό μελάνι και ο χρωματισμός τους με υλικά ζωγραφικής ή την χρήση υπολογιστικών προγραμμάτων. Συμβουλές για την υλοποίηση μεγάλων κόμικς και graphic novels. Συμβουλές έκδοσης. Συμβουλές χρήσης κόμικς στην εκπαίδευση.